

باشکۇلەت

بىتىمەك

دانانى: وارىسى ئەلكىنى

رەزىكىنلىنى: ئەحمد زەرىدەشت

دىزائىن و جىئەچىتكۈرنىن: كۆپپانىاي شورى

ବିଜ୍ଞାନ ପରୀକ୍ଷା

ناوی کتیب: جا شکولهی بینمهک

دانانی: واریسی ٿه لکندي

وهرگیرانی: نه حمه د زه رده شت

هلهچن: رہووف مہلائی

بلاوکراوهی: بوراچ بو چاپ و بلاوکردنەوە

جیبہ جیکردن: کومپانیاں نوو

نیگار: تھیبہ عہدوللہ

رەنگى زمارەبى: ھودا نەعيم

محمود ریسی: هونه

تیراژ: ۵۰۰۰ دانه

978-912-191-

چاپی به کفم ۴۰۱

۲۰۰۹ سالی (۱۴۱۱) به‌غدا - کانه‌نامه‌گاه- و کتابخانه‌گردانی دارالفنون

Web site: www.alburagh.com

E-mail: Info@alburagh.com

له يه کي له کي لگه دووره کان و نزيک به چيا سهوزه کان، که
لوتكه کانيان پوشاكى سپى به بەفر پوشى بۇو، كۆمەلە
كەرويىشك و هەندى ئازەللى مالى وەك مريشك و تەير و
تۇور، پىكەوه دەزىيان و شارە خنجيلانە كەيان را زاندبووه...
ئەلبەته شويىنى يارى و سەيران و پىاسە و خوشى لى بو،
بىچۈرى كەرويىشك و ئازەلە كانى تر لەھى كۆ دەبۈونەوه
و پىكەوه يارىيان بەھ يارىيانە دەكرد كە خۆيان بە
كۆتەلەدار دروستيان كردىوون، ئىوارەھەمۈوان
دەگەرانەوه مالى خۆيان پشۇويان دەدا و
دەنوسىن، بە هيواي رۇزىكى نويىھەترى پېر لە
كارى راستەقينە و چالاكى و خوشى.

خهپلهی خوّری رِوژیکی نوی له ئاسووه به زهردەخنه یه کى پرشنگداره و دەركەوت و تاله تىشكە گەرمە کانى بەرهە مالى كەرويىشىكە كان رېشە دە كىشىا... له لايەكى نزىك بە كىلگە كەوه، مريشك و كەلەشىرىيکى خنجيلانە و جوان گوزەرانيان دە كرد، كاكى كەلەشىر دەچوو بۇ كار و گەران بە دواي پارويەك ناندا، كەرويىشىكە كان، له گەل خويىندى بەرەبەيانى كەلەشىر كە رادەپەرين و خويان بۇ رِوژىكى نوی ئامادە دە كرد... هەريەك لە كەرويىشىكە كان، له گەل خويىندى بەرەبەيانى كە

لەشىر كە رادەپەرين و خويان بۇ رِوژىكى نوی ئامادە دە كرد...

ھەر يەك لە كەرويىشىكە كان، بەرهە كارى خويان دەبوونەوه و ھەندىكىيان لە كىلگەي گول و گولزارە كەدا كاريyan دە كرد، ھەندىكىشىيان خەريكى ئاودىرى و كەياندىنى ئاو بۇو بۇ كىلگەي گولزارە كە، لەم نىوانەدا يەكىكى تر بنه رۇھ كىكى ترى نوين دەچەقاند... پۆلى ھەنگ لە شاخە كانى دەمور و پشتەوه پۆل پۆل دەدەن بەسەر گولزارە كەدا و شىلەي گولە كان دەمژن و ھەنگۈنى خوش دا دەھىتىن ئەلبەته ھە نگ حەزى لە گولزار و خاوهنه كانىتى .. كاتىك لە گەل ئەوانەدا دەبى ھەست بە ئاسوودەيى دەكت، تەنانەت كەرويىشىكە كانيش ھەنگە كانيان

خوش دەويىست.

رۇزىكىان جاشە كەرىكى بچۈوك كە ناوى جاشكۆلە بۇو، زۆر ھىلاك و شەكەت بۇو، ئەلبەته
شىئر و گورگ شوينى كەوتىبۇون، كەرويىشكە كان دالمايان دا شاردىانهوه
و جۇ و سەوزەجاتىيان دايە و تىئر ئاويان كرد، جاشكۆلە كە ھەستى بە
ھەسانەوه و تىئرى و ئاسوودەيى كرد، پاش چەند رۇزىك گەورەي
كەرويىشكان پىي گوت، گەر دەتەۋى بە ئاسوودەيى و ھىيمنى لە ناوماندا
بىيىنېتەوه ئەوا بەشىك لە كىلگە كە بچىتە و ئىمەش يارمەتىت دەدەين لە
بنیاتنانى مالىكى خۇش كە تىايىدا
بىزىت.

جاشکوّله بیری لهوه کردهوه که
چون له گهّل دانیشتوانی ئەم شارۆچکەیەدا بژى،
بەلام بیرکردنەوە کەی دوزمنانه بۇو، وای دەزانى
کەرویشکە کان لىي دەترسەن و گوايە خۆى بەھېز و گەورەتەرە،
ھەر بۆيە دەپى دەست بەسەر داھاتى كىلگە و
ئاو و سەۋەزەجاتە كەدا بگرى و خۆى بە
پادشا دامەزريتى، بەھېز و دل
رەقىيەوە حوكىمانىتى بکات ھەر
بۆيە بە فيزىكەوە بە رېڭادا
دەرۋىشت و پا و لاقى بە
گولەگەنم و جۆ و سەۋەزەدا
دەنا و گولەكانى پان
دەكردهوه.

که رویشک و دانیشتوانی شاره خنجیلانه که و گوله
ناسک و نازداره کان، ئەم پەوشت و کردارانه یان لا
سەیر بسو، لیيان دەرپوانى، کاتىك لە کانىه ئاوه
ساف و سازگاره کەدا خۆى دەشت و لىل و پىسى
دەكىد، ئىنجا لە بەر خۆرە كەوە بەسەر
گولزارە کانە وە خۆى ھەمل دەخست و دەنوسەت
و يەرانى دەكىد. بە ھەلپە گولە گەنم و جۆكانى
دەخوارد و لە پاشان دەزەرى و گۆرانى دەچرى.

کاتیک بهو دهنگه ناخوش و ناسازه‌ی دهیزه‌ران و به فیزه‌وه ده‌رؤیشت پهلى نا
به‌سهر مالى مریشکه‌کهدا، ئەلبه‌ته ئەھویش چەند رۆژیک بwoo به‌سهر
ھیلکه کانیه‌وه گر که‌وتبوو، چاودنیری هیلکه که کانی ده کرد بهو ھیوایھی هەلبین و
جوچه‌له‌ی بچووکی جوان بەرهەم بیتى. کولانه‌کەی خاپور کرد و هیلکه کانی
شکان، کەلەشیئر و مریشکه کە بهو کاره‌ی جاشکوله زۆر خەمناک بۇون،
گیروگرفت و کیشەی کرداره ویرانکاریه کانى ئالۋۇزتر بwoo لە شارى
کەرویشکە کاندا، ئەلبه‌ته ئەوان بە ئاسوودەيى و رېكوبېكى دەزيان، ئاژەلی
شارقچە خنجيلانه کە کۆ بۇونەوه و بىريان لە پلانیک دەكردەوه کە
چۈن نەجاتيان بیت لە جاشکوله، بىرياندا کە گەورەي
کەرویشکان لە گەمل کەلەشیئرە کە بچنە لاي جاشکوله
بەوه رازى بکەن کە واز لە كىلەکە کە بیتى

و بپوات

گهوره‌ی که رویشکان و کاکه که‌له‌شیر چن له‌سهر شان چوونه‌لای جاشکوله که به‌سهر گوله‌کانه‌وه
پال که‌هوبیو، ته‌نانه‌ت وه‌لامی سلاوه‌که‌شی نه‌دانه‌وه و به فیزیکه‌وه و تی چیتان ده‌وی؟ زوو قسه
بکه‌ن و برُون، که رویشکه که و تی.. دال‌ده‌مان دایت و له ئاژه‌له درنده‌کان پاراستمانی، ئه‌ی گوایه
ده‌بی بهم جووره شاره‌که‌مان ویران که‌یت؟!

که‌له‌شیره‌که‌ش و تی: ماله‌که‌مت ویران کرد و هیلکه کانمانت شیلا و شکاندنت و کیلگه‌ی
گولزاره‌کانت ویران کرد، ئه‌ی گوایه ئیتر چیت ده‌وی؟

جاشکوله دل‌ته‌نگ بیو، به توووه‌هیه‌وه و تی: من پاشاتام و ده‌بی له
فه‌رمانی من ده‌ر نه‌چن، ئه‌ی ناکه‌سه لوازه‌کان..

که رویشک و کله‌شیره که به نائومیدیه و گه رانه و
و سه رگوزو شته جا شکله بان به ئازه لان
راغه ياند، مریشكه که و تى: با دان به خوماندا
بگرين، يه کى له که رویشکه کان و تى: با خانویه کى
بو بنیات بنیین و پارچه زه ویه کى بو بچینین،
به شکم و ازمان لى بینى، کله‌شیره که و تى: به لام ئه و
دهیه وی بى به پادشاهیه کى سته مکار
به سه رمانه وه.

لهم کهین و بهینه دا پوله هنه کان بهوناوه دا بلاو
بوونه وه، که سهیریان کرد کیلگه که ته خته و گوله کان
شور و سیسن و خم برادره کانیانی داگرتلوه، ئهم
باره يان لا سهير بwoo، لە ئازه لە کانیان پرسى چى
پرووداوه؟ گهوره‌ي که رویشکه کان پرووداوه کانى بو
گیرانه وه، مریشكه که به گريانه وه و تى هاوريان
يارمه تیمان بدەن.

شاهه‌نگ و تی: بهلی دوستان ئیمه یارمه‌تیان دهدهین و ئهو جاشکوله سته‌مکاره ده دهپه‌ریتیین، ئهله‌ته دوست له کاتی تهنگانه‌دا دوسته، شاهه‌نگ و کۆمه‌له هه‌نگه کان که‌وتنه بیرکردنوه و دانانی پلانیکی وا که ده‌ری په‌ریتن. بەرهو جاشکوله که بونه‌وه، هه‌ندیکیان دایان به په‌ل و قاچه‌کانیه‌وه و هه‌ندیکی تریان لە پهنا گوییدا که‌وتنه ویزه‌ویز و هه‌ندیک دایان به پشت و شانیه‌وه...

ههر چهندی کوشان

نه جاتی بیت، لهو پیوه دانه

پر ئازار و ویزه ویزو

هاژه هاژه ناخوشه که هاکا میشکی له ئازاردا

دەتهقى، نه یتوانى. ههر بۆیه دایه غار بەرهو

دارستانى ئاژه لە درنده کان ئەو

دارستانە کە لیئەو ھات، ئاژه لە کان

پی خوشحالیوون سوپاسى هەنگە کانیان

کرد و بپیارى ئاوه دان کردنەوەی ئەو

شوینانەیاندا کە جاشکولە بى نمە کە کە

ویرانى کردن، شارۆچکەی کە رویشکان

سەر لە نوى گەشەی سەندەوە و خوشى

و شادى بو گەرایەوە.

نهمه له بهر که

پیغامبه (د.خ) ده فه (موی)

"نهفام سته م له وانه ده کات
که تیکه لیان ده بیت و دهست
دریزی ده کاته سه ره وانه
له خوی نزمتن"

هاربینایی نازیز

دیمان که چون جاشکوله کاری کرد و سته می له که رو بشکه کان
کرد و شاره جوانه کمیان که به هیلاکی و شمو نخونی بنیانیان نابو شیواندی،
چونیش که رو بشکه کان یارمه تیبان داو هه مو شتیکیان پیشکه ش کرد و وسینیان حوزه
بیر کردنده نهفame که راست که نهوه به لام بن سود بwoo. ئالمبه ته په شتیکی ناپه سنه نده
گهر ستم لمونه بکمین که له خومان لوازترین دهواهه کاری خوی بکرایه و به شداری بکات
له بنیانیان شاره که و به ناسو ودهی و خوشبویستی له گه لیاندا گوزه ران بکات چونکه له
کاتی هنگاهه دهستی یارمه تیبان بو راکیشا جا راتان چیه گهر یه کیک دهستی
یارمه تی بو راکیشا و خوشبویستی بو نواندن... چون پاداشتی
دادنه ووه؟

زیارتی شو پارچانه خواره و له شرتی خیلدا دانیروه

۱۲

شهمیم سنه: سنه - شهقامتی شههدیان - پاساری تاویر
تله‌فون: ۰۹۸۸۷۱۲۲۷۱۱۵
مهکته‌بهی برایه‌تی: هولینز - شهقامتی ثاراس - نزیک بانکی
ثاراس - تله‌فون: ۰۵۰-۴۴۷۱۷۳۷

دوزکای بوراچ
بوزوشنیبری مندالان

www.alburagh.com

www.alburagh.com
Email: info@alburagh.com

ژماره‌ی سپاردن به ده‌گانه ترتیب و به‌لگه‌نامه‌شده - سفیدا (۱۴۱۱) سالی ۲۰۰۹

©Al-Buragh for Children's Education 2009
No.1411